

Vlaak 12, 8321 RV Urk,
Tel: 0527 - 684141
Fax: 0527 – 684166
Email: info@visned.nl
Website: www.visned.nl

Aan: de leden van VisNed,

Urk, 6 oktober 2017

VisNed afgelopen weken super actief in Brussel

Het najaar is ieder jaar de periode waarin over de vangstmogelijkheden voor het volgende jaar worden vastgesteld. Dat gaat, op initiatief van de Europese Commissie, gepaard met een hoeveelheid gespreks- en onderhandelingsrondes. Hier volgt een weergave van de 'vangst' van VisNed tijdens de aftrap van het herfstseizoen in Brussel.

Middellandse zee; even wat anders dan de Noordzee

De situatie van de visbestanden in onze regio is gunstig, want er zijn bijna geen overbeviste bestanden meer. Bovendien is de visserijdruk bij alle bestanden op MSY- niveau of hard op weg naar dat streefdoel. Kortom, Het is nog nooit zo goed gegaan als nu. Dat geldt niet voor het Middellandse zeegebied. Te weinig vis, te veel schepen en dus te weinig vangst. En het vinden van een oplossing is lastig. In tegenstelling tot onze regio, waar de EU een grote rol speelt en andere kuststaten hun bestanden ook zorgvuldig beheren, is de toestand in de Middellandse Zee radicaal anders. Daar is de EU slechts één van de vele spelers en wordt de visserij direct of indirect gedomineerd door onder andere Chinese belangen die via Noord-Afrikaanse landen toegang kopen.

Amerikaans managementsysteem

Op het seminar sprak ook de hoge Commissie ambtenaar Ernesto Penas. Hij is een jaar in Amerika geweest en heeft daar grondig studie gemaakt van het managementsysteem. Zijn inbreng is onderdeel van het nadenken over het beleid na 2023. Penas schetste een beeld van de USA wat enerzijds heel groen en gunstig was, maar anderzijds heel zorgelijk.

Grote bestanden en super groen, maar weinig visserij. Een meedenkende sector in de VS en grote politieke invloed van sportvisserij. In sommige delen van de VS is de impact, en dus het

belang in dollars van sportvisserij veel groter dan van beroepsvisserij. Penas schetste een onderbenutting van de eigen bestanden, wat gecompenseerd wordt door importen van vis die veel minder duurzaam gekweekt of gevangen wordt dan in Amerika.

Verder waren er die ochtend in Brussel wetenschappelijke presentaties over de economische prestaties van de sector. Ook hier gunstige resultaten voor de Noord Oost Atlantische regio, maar kommer en kwel in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee. Die economische voorspoed staat echter wel (wankel) op twee poten: de lage olieprijs en de hoge visprijs. Als één van beiden, of allebei veranderen kan het positieve beeld zomaar kantelen.

Gespreksrondes over Puls

VisNed heeft uitstekende contacten met de Nederlandse Europarlementariërs, maar ook met de niet-Nederlandse leden van de visserijcommissie. Die contacten konden we benutten in een serie gespreksrondes in het Europese parlement die we georganiseerd hadden over puls visserij. In drie sessies hadden we een ronde tafel uitwisseling met diverse politieke groepen. En we gaan daar de komende periode mee door, zeker gezien de aanval van Bloom, een Franse NGO (zie elders in deze nieuwsbrief).

Meerjaren Noordzeeplan

Naast puls is ook het Meerjaren Noordzeeplan een belangrijk dossier. Dat is nu onderwerp van onderhandeling tussen Europese Parlement, Raad en Commissie en die onderhandelingen gaan snel. Daarom blijven we de komende periode in nauw contact met Europarlementariërs en blijven we actief in de Brusselse Arena. VisNed doet er alles aan om te zorgen dat er een werkbaar en duurzaam plan uit de onderhandelingen komt. Daarom hebben we ons ingezet in de Noordzee Adviesraad voor een kort en bondig advies voor de onderhandelaars. Samen met NGO's hebben we in Noordzee-Adviesraadverband een checklist opgesteld waar een goed werkend meerjaren beheerplan aan moet voldoen. Op toepassing van dat advies, om te komen tot een duurzaam en werkbaar plan, zullen we de komende periode nadrukkelijk blijven hameren!

VisNed zoekt internationale dialoog over Pulsvisserij

VisNed wil graag in gesprek met tegenstanders van pulsvisserij in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Vooral om te praten over de echte pijnpunten. Want zolang de verhalen over 'elektrocutie', 'bulten' en 'zweren' gaan, komen de echte feiten niet boven tafel. In Parijs en London worden de tegenstanders van puls uitgenodigd om hun bezwaren te presenteren en te bespreken. En die dialoog is hard nodig, want straks is de stemming in het Europees Parlement over de technische maatregelen.

De discussie over pulsvisserij worden gevoerd in het kader van de herziening van de Europese Verordening over Technische Maatregelen. De toelating van puls is maar een klein onderdeel van die grote verordening. Toch is het een onderwerp wat velen bezighoudt. Dialoog is dus essentieel.

Vanuit de Ambassade in Parijs is veel initiatief om het gesprek over puls goed te voeren. Ook VisNed is daarbij intensief betrokken. Een actief praktiserende pulsvisser neemt binnenkort deel

aan een rondetafelgesprek over puls, waar ook onze wetenschapper Jurgen Batsleer bij aanschuift.

Om met de Britse vissers en NGO's in contact te komen gaan we ook naar Londen. Daar organiseren we op 16 november een dialoog over puls. We hebben de vissers van Thanet en de zeer kritische Britse NGO's, uitgenodigd om hun bezwaren te presenteren, waarna we met elkaar in gesprek gaan.

Inmiddels is besloten om de stemming in het Europees Parlement over de verordening Technische Maatregelen, en dus ook over puls, uit te stellen tot 21 november. Dat geeft ons de gelegenheid om heel actief te communiceren en verder de dialoog aan te gaan met de tegenstanders van de pulsvisserij.

Dat lukte bijvoorbeeld tijdens de OurOceans-conferentie op Malta (zie verderop in deze nieuwsbrief) heel goed met het groene Zweedse EP-lid Engstrom Lovin en Zweedse NGO's waar VisNed veel vragen over puls kon beantwoorden en kon wijzen op de informatie uit de Puls-infographic.

Radicale Franse NGO opent frontale aanval op pulsvisserij

De radicale Franse NGO "BLOOM" heeft op haar website bekend gemaakt een officiële klacht in te dienen tegen de manier waarop in Nederland pulsvisserij wordt ontwikkeld.

Toen VisNed in juli een bijeenkomst organiseerde in het Europese Parlement deed Bloom aan het eind van die bijeenkomst een oproep die wij niet konden plaatsen. De vertegenwoordiger stelde dat 'het een schande is dat we als mensheid zo ver gaan dat we de laatste visjes met elektriciteit opjagen om ze te vangen'. Bloom claimde allerlei 'feiten' over geëlectrocuteerde vissen, verwondingen, bulten en zweren.

De aanwezige wetenschappers wisten de opmerkingen te pareren, maar kennelijk was dat voor Bloom een stimulans om er een schepje bovenop te doen. Ze hebben inmiddels een klacht ingediend bij de Europese Commissie, waarin woorden als 'onrechtmatig' en 'frauduleus' voorkomen.

De klacht is volgens VisNed buiten elke proportie en vol met halve waarheden en recht-toe-recht-aan leugens. Ook heeft Bloom inmiddels in de Franse pers (de krant Le Figaro) het nieuws verspreid en de commentaren daar geven aan dat men niet positief tegenover pulsvisserij staat.

VisNed probeert in contact te komen en de dialoog te zoeken. Voor begin november proberen we een afspraak te maken met de top van DG Mare, hiervoor heeft VisNed zelfs deze dagen op Malta Eurocommissaris Vella aangesproken. Dit gesprek zal dan samen met EZ en WMR plaats vinden om opnieuw feiten te presenteren en leugens te weerleggen.

We hebben overigens wel begrepen dat de Nederlandse NGO's deze vreemde actie van hun Franse collega's niet ondersteunen en ook aan Bloom hebben gevraagd daarvan af te zien.

Dagkoersen en gokkende politici zorgen voor meer onzekerheid bij Brexitproces

Het Brexit-proces wordt gekenmerkt door 'dagkoersen'. Wat vandaag waar is, is dat morgen niet persé. Tijdens een Brexit-bijeenkomst gericht op de Iers/Nederlandse business georganiseerd door KPMG, liet het accountantsbureau dat haarfijn zien aan de hand van een aantal opeenvolgende en volkomen tegenstrijdige berichten. Dat zien we ook waar het gaat over de visserij: het ene moment is 'volledige controle over ons water' het devies. Het andere moment is het 'we delen als goede burenen' wat de klok slaat. Het ene moment wordt het Europese beleid scherp veroordeeld, om vervolgens met voorstellen te komen die daar verdacht veel op lijken. Ook tijdens het Tory-partijcircus in Manchester deze week, evenals tijdens het Labourcongres in Brighton vorige week, zijn de boodschappen vaak tegenstrijdig. Daardoor neemt de verwarring toe.

Nou zit gokken natuurlijk in de Britse volksaard. Ook bij politici. Schrijnend, want de belangen van onnoemelijk veel gezinnen en bedrijven zijn in het geding. Dat maakt het Brexit-proces onzeker en gevaarlijk. Dat alleen al is een reden om erbovenop te blijven zitten. In sector-brede samenwerkingen nationaal en internationaal neemt VisNed daarom geen gas terug. We blijven voluit alert, zowel voor onze vissers onder Nederlandse vlag, als voor eigenaren en bemanningen van schepen onder Britse vlag .

Gemeenten en provincies in actie

In het visserijdebat over Brexit gaat het vooral over de primaire aanvoersektor. Maar goed beschouwd is dat het topje van de ijsberg. Het wel en wee van die schepen en hun bemanningen heeft een effect op visserijgemeenschappen. Op de haven, de afslag, de handel en verwerking, maar ook op de werven, de onderhoudsbedrijven en de bakker en de slager. Kortom: het wel en wee van visserijgemeenschappen is zeer nauw verbonden met de schepen in de haven.

Daarom hebben lokale en regionale politici uit 9 landen zich verenigd en een manifest opgesteld. Dat gaan ze op 23 oktober presenteren in Santiago de Compostella in Spanje. Om het belang van de visserij voor hun gemeenschap te benadrukken en om bij de Europese Commissie in het algemeen, maar bij onderhandelaar Barnier in het bijzonder, te benadrukken dat de visserijsector toch vooral in het grote spel der belangen geen wisselgeld mag worden.

Dat het vangen van vis en het verhandelen van vis in deze discussie aan elkaar gekoppeld moeten blijven. De regioregering van Galicië vindt het zo belangrijk dat zij haar collega's uit Europa heeft uitgenodigd om samen te spreken over de situatie en gezamenlijk dit manifest uit te brengen. Dat manifest dringt erop aan om het belang van visserij niet te veronachtzamen, en breder te trekken naar 'de wal'. De kernboodschap is om de situatie zo dicht mogelijk bij de bestaande te houden, want die levert rust en welvaart op voor iedereen in visserijgemeenschappen, die vaak grotendeels van visserij afhankelijk zijn.

Jurgen Batsleer van VisNed naar Wageningen Marine Research

VisNed-wetenschapper Jurgen Batsleer heeft aangegeven een volgende stap te willen zetten in zijn carrière. Per 1 december a.s. maakt hij de overstap naar Wageningen Marine Research (WMR) in IJmuiden waar hij zijn profes-sie als mariene bioloog verder kan ontwikkelen. Uiteraard vindt VisNed het vertrek van Jurgen heel spijtig, maar tegelijkertijd gunnen wij hem deze kans van harte. Wij zijn blij dat WMR een wetenschapper aan de haak heeft geslagen die de sector van binnenuit heeft leren kennen. Wij wensen Jurgen veel succes. Binnen VisNed gaan we nadenken op welke wijze het beste in deze vacature voorzien kan worden.

Jurgen is op een maand na 4 jaar bij VisNed in dienst geweest. In feite was hij een pionier omdat hij de eerste afgestudeerde mariene bioloog was die werkzaamheden voor de Nederlandse kottervisserij ging doen. Binnen Nederland en binnen Europa heeft Jurgen bij talloze gelegenheden input geleverd in discussies over ontwikkelingen van visbestanden maar ook over de werkwijze van onze vloot. Ook schonk hij veel aandacht aan visbestanden waarvoor onvoldoende data beschikbaar zijn.

Jurgens rol bij de invulling en begeleiding van de projecten Best Practices en Overleving mag zeker niet onvermeld blijven. Naast zijn drukke werkzaamheden en de drukte van een jong gezin slaagde Jurgen erin om zijn PhD-graad te halen. Zijn proefschrift behandelt de gedragingen van vissers in het kader van de aanlandplicht. Het was goed te horen dat zijn werk bij VisNed in positieve zin heeft bijgedragen aan de kwaliteit van zijn proefschrift.

Jurgen gaat zich binnen WMR primair bezighouden met de toestandsbeoordelingen. Hoewel we niet genoeg kunnen benadrukken dat we het bij VisNed erg jammer vinden dat Jurgen vertrekt, zijn we blij dat er bij WMR een topper gaat werken die het wel en wee van de sector en de drijfveren en overwegingen van binnenuit heeft meegemaakt en dat waar mogelijk binnen WMR kan overdragen. Wij wensen Jurgen en WMR daarbij het allerbeste.

Minister Kamp van EZ pleit voor demping korting schol-TAC 2018

Tijdens de Landbouw- en Visserijraad op 9 en 10 oktober in Luxemburg zal Minister Henk Kamp aangeven niet akkoord te gaan met de bij schol voorgestelde korting van 36%.

In Luxemburg staat de consultatie over het mandaat van de Europese Commissie in de EU-Noorwegen-onderhandelingen op de agenda. De Visserijsector wordt door minister Henk Kamp vertegenwoordigd totdat een nieuw kabinet is gevormd. Tijdens het Algemeen Overleg afgelopen woensdag ter voorbereiding op deze Raad heeft minister Kamp aangegeven niet akkoord te kunnen gaan met de voorgestelde korting van 36%.

In de Kamerbrief schrijft minister Kamp: *'Bij EU – Noorwegen zijn voor de Nederlandse demersale visserij vooral de afspraken die worden gemaakt voor de visserij op schol van belang. Ik zal tijdens de voorbereidingen van de EU-Noorwegen onderhandelingen bij de Europese Commissie pleiten voor een meer gelijkmatige aanpassing van de vangstmogelijkheden voor deze soort. Dit in tegenstelling tot de aanzienlijke reductie die ICES heeft geadviseerd. Ik zie mogelijkheden om met kleinere stappen toch in 2020 de doelstelling van MSY te halen, want deze doelstelling staat voor mij centraal. Ik zal daarom inzetten op een kleinere reductie in 2018, met als consequentie verdere stappen in volgende jaren.'*

In het overleg met de Kamer viel op dat minister Kamp zich de relevante zaken over de visserij snel eigen had gemaakt. Compliment aan hem en het team dat hiervoor gezorgd heeft, waarbij hij de lijn zoals verwoord in de brief staande hield. Enkele partijen drongen erop aan alles in het werk te stellen om bij schol geen korting te realiseren.

Het is een bekend gegeven dat in EU – Noorwegen over veel zaken een besluit genomen moet worden. Op enig moment moeten partijen bewegen om "tot zaken te komen". Het is daarbij niet altijd duidelijk welke prioriteiten dan een rol spelen. Het moet in ieder geval duidelijk zijn dat de lidstaat Nederland zich wat VisNed betreft zal moeten focussen op schol om zoveel mogelijk schade te beperken. De EU – Noorwegen-onderhandelingen staan gepland voor de 2e helft van november.

Standpunt VisNed

VisNed heeft de Kamer uitgebreid geïnformeerd over haar standpunten. Voor schol hebben wij hier naar voren hebben gebracht dat het ICES-advies is gebaseerd op één specifieke vraag van de Europese Commissie. Namelijk Fmsy in 2018, maar er zijn meer duurzame redenerlijnen te bedenken die binnen de GVB-criteria vallen. Daarom hebben we aan Wageningen Marine gevraagd verschillende scenario's door te rekenen.

Het blijft voor VisNed niet uit te leggen dat een groeiend bestand geconfronteerd moet worden met een korting van 36%. Als zoiets voorgesteld wordt is er iets fout in de berekeningen in het model. Immers: iedereen zal roepen: als er zo'n ingreep nodig is dan moet het enorm fout gaan met dit bestand. Wat dus, ook volgens de wetenschap niet het geval is.

Wat volgens VisNed ook opbreekt is dat er rond de voorwaarden om Fmsy te volgen geen "safeguards" ingebouwd zijn, zoals wel in het Managementplan met de max +/- 15 % per jaar. Toen de stock vanaf 2010 ging stijgen zijn we een aantal jaren geconfronteerd met een verhoging van slechts 15 % (omdat het Managementplan daar nu eenmaal melding van maakte) terwijl zonder deze beperking de TAC wel met 30 % of meer per jaar had mogen stijgen. En toeval of niet: het zou nu weer naar beneden moeten en nu is er de beperking van max -15 % niet meer. Het beleid zou natuurlijk aan moeten geven dat de sector nu ook recht heeft op deze anti-schommeling clausule.

In 2006 hebben we een vergelijkbare situatie meegemaakt, toen een veel te radicaal ingrijpen in de Schol TAC tot rampzalige economische gevolgen voor de sector leidde en de markt voor schol voor jaren verstoorde. Die markt wordt nu weer teruggewonnen, een proces wat door dit soort adviezen ernstig verstoord dreigt te worden. Ook nu weer dreigt de sector het slachtoffer te worden van een rigide bureaucratische aanpak, die ver weg staat van de realiteit. Een korting van 36% staat mijlenver verwijderd van de beleving in de sector. Zij is dan ook slechts gebaseerd op theoretische aannames en arbitrair geprikte referentiepunten.

In commentaar op de voorgestelde korting wordt vaak vermeld dat de TAC niet volledig gebruikt wordt en dat een korting derhalve 'weinig pijn' doet. Het niet benutten van alle vangstmogelijkheden heeft een directe relatie met de verloren vloot- en marktpositie als gevolg van de draconische ingreep in het verleden. In dit verband wijzen wij ook op de in aantocht zijnde aanlandplicht, wanneer schol ook zonder de voorgestelde kortingen al een verstikkingssoort gaat worden. Iedere korting maakt die situatie alleen maar negatiever.

Eurocommissaris Karmenu Vella spreekt steun uit voor pulsvisserij

In een gedachtewisseling met Commissaris Vella heeft Pim Visser aandacht gevraagd voor de actuele situatie rondom Puls en het Noordzeeplan. De commissaris bevestigde zijn steun voor puls, als enorme milieuwinst ten opzichte van traditionele boomkor. Tegelijk benadrukte hij dat we ervoor moeten zorgen dat alle wetenschappelijke informatie goed beschikbaar komt. Dat gebeurde tijdens een vergadering van de Noordzee Adviesraad die op Malta vergaderde om de commissaris te kunnen laten aanschrijven.

Ook vroeg VisNed Vella om een verstandig Noordzeeplan. Pim Visser benadrukte dat toegeven aan de extreme wensen van het Europese Parlement gaat leiden tot een onwerkbaar Noordzeeplan. De commissaris legde uit dat het in onderhandelingen altijd zo werkt dat er standpunten worden ingenomen en dat ergens tussenin een overeenkomst wordt gesloten. Dat is een realistisch, maar voor VisNed ook beangstigend antwoord. Een onwerkbaar compromis maakt de situatie op zee alleen maar slechter voor iedereen.

Lange Termijnvisie Aanlandplicht en vermijden Choke Species

Naast de gedachtewisseling met de Eurocommissaris stonden de activiteiten van de diverse werkgroepen op de agenda van de Noordzee-Adviesraad. Daar schreven we in de afgelopen nieuwsbrieven al over. In deze ExCom lag een aantal adviezen op tafel waar de werkgroepen voorstellen voor hadden gedaan. Het meest in het oog springende advies gaat over de lange termijnvisie op de aanlandplicht. Dit advies heeft veel tijd en energie gekost maar het is sector en NGO's uiteindelijk gelukt om een gezamenlijk advies te formuleren naar 2019 toe.

Ook is gesproken over de aansluiting van de Noordzee Adviesraad op de initiatieven van met name de Noordwest Water Adviesraad (en waar Geert Meun aan meegewerkt heeft) om choke species te vermijden. De Adviesraad zet alles op alles om de lidstaten ertoe te bewegen ervoor te zorgen dat de invoering van wat in jargon 'artikel 15' heet niet vastloopt in 2019 en hoe we de periode tot het nieuwe beleid in 2022 doorkomen.

In de komende week vergaderen de technische experts van de lidstaten, de z.g. 'Scheveningen groep' in Den Haag. Nederland is dit jaar de voorzitter van die groep. Namens de Noordzee Adviesraad zullen Irene Kingma namens de NGO's en Pim Visser en Emiel Brouckaert (Rederscentrale) namens de visserijsector bij deze groep de voorstellen van de Adviesraad toelichten.

Verstandig uitdunnen

Tijdens de vergadering hield de eminente gepensioneerde wetenschapper Henrik Sparholt een presentatie vanuit de Nordic Think Tank. Zij hebben analyses gemaakt van diverse MSY-toepassingen. De think tank wees erop dat een te voorzichtig beleid op basis van Fmsy tot gevolg heeft dat er te weinig vis wordt gevangen, wat niet goed is voor de bestandontwikkeling. Er is verdringing en er komt voedselschaarste. Verstandig 'uitdunnen' van het bestand leidt tot een beter ecologisch en economisch evenwicht.

Europese Associatie van Producentenorganisatie: zoektocht naar sterke toekomstbestendige organisatie

In de vorige week vrijdag in Knokke-Heist gehouden algemene jaarvergadering van de Europese Associatie van Producentenorganisaties in de Europese Unie (EAPO) is uitgebreid stil gestaan bij de vraag hoe de Europese visserijorganisaties het beste de belangen van de vissers kunnen behartigen. Eenheid is meer dan dringend gewenst.

Binnen de Europese Unie zijn 2 internationaal opererende koepelorganisaties actief: Europêche en de EAPO. Het werkterrein voor de EAPO, waarbij 40 PO's zijn aangesloten, is gefocust op het werkterrein van PO's en Europêche doet het brede pallet van belangenbehartiging inclusief de bemanningszaken.

Europêche en de EAPO werken al jaren samen, maar intensivering is -mede door de Brexit-dringend gewenst. Zowel de Engelse NFFO alsook de Schotse SFF hebben het lidmaatschap van Europêche opgezegd en ook zijn er Britse PO's die hun vertrek uit de EAPO aangekondigd hebben.

De EAPO, waarvan Pim Visser voorzitter is, heeft een sterk secretariaat, al jaren ingevuld vanuit de Belgische Rederscentrale te Oostende en Europêche heeft een kantoor in Brussel met een uitstekend netwerk richting Europese Commissie en Europees Parlement. Er is wel een groot verschil in begrotingen van beide organisaties en het vertrek van de Britse organisaties, die toch zo'n 30% van het budget voor hun rekening nemen, zorgt voor meer druk om samenwerking meer te intensiveren.

Dat dit toch niet gemakkelijk is bleek afgelopen vrijdag in de discussie tijdens de Jaarvergadering van de EAPO. Elke lidstaat bekijkt het vanuit de eigen invalshoek en bijvoorbeeld visserijorganisaties/PO's die slechts van één Europese koepel lid zijn (bijv.: Ierland, België) vrezen al snel een verhoging van de contributie. Ook zijn er landen (bijv.: Frankrijk) waar de werkzaamheden van PO's en brancheorganisaties strikt gescheiden zijn.

Daarnaast zijn er landen die min of meer werken met een dubbellidmaatschap zoals Nederland; de PO's zijn lid van de EAPO en VisNed, NVB en Redersvereniging zijn lid van Europêche. Bo-

venstaande is de reden dat er niet eenduidig gedacht wordt. Dit varieert om de bestaande situatie in stand te houden tot een volledige integratie/fusie van beide organisaties tot een aantal opties daar tussenin.

Veder zijn er vragen over hoe de samenwerking met de Britse organisaties ingevuld gaat worden, immers na de Brexit kunnen zij formeel geen lid meer zijn van een op de EU gerichte organisatie. Dezelfde vraag speelt overigens ook in de Adviesraden.

Er is inmiddels een werkgroep gevormd met deelname uit Europêche en EAPO die met concrete voorstellen moet komen hoe de samenwerking gestalte kan krijgen. Indien het leidt tot vergaande voorstellen zal de EAPO een tussentijdse ledenvergadering bijeenroepen om deze te bekrachtigen.

Onderwerpen

Uiteraard is ook over andere zaken vergaderd. Naast een aantal huishoudelijke zaken zijn actuele onderwerpen besproken zoals de aanlandplicht, de status van de stocks en de Gemeenschappelijke Marktordening.

Bij de aanlandplicht worden de problemen steeds naar achteren geschoven maar de Europese Commissie, lidstaten en vooral ook de NGO's roepen wel steeds: uitstel geeft geen afstel. Vastgelegd is dat in 2019 de aanlandplicht geldt voor alle gequoteerde soorten tenzij er een uitzondering verleend is, bijvoorbeeld op basis van hoge overleving.

Binnen de EAPO is er nadrukkelijk op gewezen dat nog maar 15 maanden resteren en dan moeten er ontzettend veel problemen opgelost zijn. Denk alleen maar aan de vele chokespecies. Er komt langzamerhand een beetje erkenning maar de Commissie, NGO's en diverse lidstaten zeggen dat er voldoende instrumenten beschikbaar zijn om de aanlandplicht tot een succes te maken, wat zeker niet het geval is.

Voor de visserijvertegenwoordigers en dus ook voor VisNed geldt nog steeds maar één opdracht in Europa: hoe creëren we een uitvoerbare regeling die beantwoordt aan wat politiek is afgesproken, maar de visserijactiviteiten niet onmogelijk maken?

Verenigd Koninkrijk en Noorwegen zoeken innige samenwerking

Ondanks dat de Britse premier May vorige week een overgangsregeling van tenminste 2 jaar bepleitte, zijn veel partijen drukdoende zich te oriënteren op de post-Brexit periode. In de visserij is het niet anders. En dat zal een hoop veranderingen met zich mee brengen. Want de Europese Unie wordt op de Noordzee van belangrijkste speler ineens de kleinste partij. Tijdens een studiereis naar Noorwegen is uitgebreid ingegaan op de Noorse situatie en de situatie na de Brexit.

De National Federation of Fishermen's Organisations (NFFO), waar Geert Meun zitting heeft in het bestuur, organiseerde een studiereis om zich op de Brexit voor te bereiden. In Oslo en Bergen waren er ontmoetingen met vertegenwoordigers van het ministerie van Visserij, de Noorse

Visserijorganisaties, het Fiskeridirectoraat en het onderzoeksinstituut. En daarbij is ook uitgebreid ingegaan op de manier waarop Noorwegen haar visserij heeft georganiseerd.

Visserij van grote economische waarde

Uit de presentaties en discussies blijkt dat visserij in Noorwegen nog steeds een belangrijke pijler is, ondanks dat het aantal vissers en aantal schepen aanzienlijk afgenomen is. Zo waren er in 1950 nog 120.000 vissers, vandaag de dag 11.000. Belangrijkste kernpunten voor het Noorse Visserijbeleid zijn: een winstgevende sector en zoveel mogelijke diversiteit in schepen, vangstmogelijkheden, verwerking/afzet en grote spreiding over de visserij-communities van noord naar zuid.

Quota zijn geen privaat bezit. De licentie, nadrukkelijk verbonden aan het schip, geeft in principe de toegang tot de visserij. Een deel van het quotum wordt apart gehouden voor nieuwkomers. Het systeem van visafslagen kent men niet, er zijn over het land verspreid 6 grote salesorganisaties die min of meer de rol van een PO vervullen en contracten afsluiten voor de afzet van de vangsten.

Belangrijkste demersale vissoort is kabeljauw. Noorwegen heeft hiervan dit jaar een quotum van 396.000 ton in Noorse wateren en Barentszee (ter vergelijking: het EU-quotum op de Noordzee is slechts 32.553 ton). De omzet van de vloot (pelagisch en demersaal) bedraagt 20 miljard NOK (€ 2,2 miljard) maar de omzet van de aquacultuursector (kweek Noorse zalm) is 70 miljard NOK (€ 7,5 miljard).

Heffing voor bevissen visbestanden

In Noorwegen wordt op dit moment in het parlement een rapport besproken waarin een aantal aanbevelingen staan over de toekomst van de visserij. Duidelijk is dat de visserij haar positie versterkt ten opzichte van de teruglopende olie- en gaswinning. Maar net als bij olie en gas vindt men in Noorwegen dat de natuurlijke rijkdommen uit de zee toebehoren aan de maatschappij. Nu het de visserij economisch heel goed gaat (nieuwbouw vindt op grote schaal plaats) wordt gesproken over een "Resource rent-taxation-system", zeg maar het betalen van een heffing voor het bevissen van de visbestanden. Een vertegenwoordiger van de visserijorganisatie zei zelfs dat het geen vraag was of deze tax er zou komen maar meer een kwestie van wanneer.

Geen NGO's in Noorwegen

Opvallend is de rol van NGO's in het Noorse visserijdebat, of beter gezegd het ontbreken daarvan. Desgevraagd werd aangegeven dat de rol van NGO's altijd al marginaal is geweest en dat hier ook geen verandering in lijkt te komen. Zo heeft PEW (die met vele miljoenen dollars uit Amerika in Europa politici en publiek bewerken) wel geprobeerd in Noorwegen een voet aan de grond te krijgen maar zij hebben hun pogingen gestaakt. Volgens de Noorse overheid hebben de NGO's geen rol; in het Noord-Atlantisch deel worden de visbestanden duurzaam beheerd en er zijn voldoende data beschikbaar. Wat zou het een zegen zijn wanneer binnen de EU deze houding ook gevolgd werd!

Discardsban

Uitgebreid is van gedachten gewisseld over de Noorse equivalent van de Europese aanlandplicht. In Noorwegen is men hiermee in 1987 begonnen met één soort: Kabeljauw. In de meer dan 20 jaar daarna, tot 2010 is de Discardsban uitgebreid tot haar huidige situatie. Bedenk hier

wel dat de visserijen in Noorwegen simpeler in de uitvoering zijn met in de regel een gerichte visserij op één soort en een bijvangst van enkele soorten. Heel wat anders dan onze gecompliceerde gemengde visserij op de Noordzee of in het Kanaal.

Uitgangspunt bij de Noorse discardsban is dat het vissersvaartuig zijn visserijpatroon in stand moet kunnen houden. Hierop worden de quota afgestemd. Bijvangstsoorten waarvan op enig moment geen quota meer beschikbaar zijn moeten toch aan land gebracht worden. Van de opbrengst gaat dan maximaal 20% naar de aanvoerder (bij duurdere soorten minder) de restant-opbrengst wordt gebruikt voor algemeen nut, zoals het bekostigen van visstand-onderzoek.

Er wordt een grote verantwoordelijkheid neergelegd bij de schipper van het vissersvaartuig. Hoe anders is het in Europa: een welhaast in beton gegoten regelgeving van bovenaf met een ultrakorte implementatietermijn dat wel moeten tot een catastrofe vanaf 2019.

Visserijovereenkomsten

Noorwegen sluit met veel partijen bilaterale visserijoverkomsten voor de verdeling van vangstrechten en de toegang tot andermans wateren. Voor de landen rond de Noordzee is de EU-Noorwegen-overeenkomst van groot belang. Echter, voor Noorwegen vertegenwoordigd deze maar een economische waarde van 10% van de gesloten overeenkomsten.

Verreweg de belangrijkste is de deal die jaarlijks met Rusland gesloten wordt voor de kabeljauwvisserij in de Barentszee. Deze vertegenwoordigd maar liefst 60% van de economische waarde. De Noren zijn er trots op dat vertegenwoordigers van de aanvoersector ook volwaardig lid zijn van de Noorse delegatie die aan de onderhandelingstafel zitten.

Brexit

Belangrijkste onderwerp van bespreking was uiteraard de gevolgen van de Brexit. Op enig moment na 1 april 2019 en eventueel de overgangsperiode, die wat ons betreft natuurlijk niet lang genoeg kan duren, wordt het Verenigd Koninkrijk een onafhankelijke kuststaat die haar eigen Visserijbeleid vorm gaat geven. Kortom: ten behoeve van het beheer op de Noordzee zitten straks 3 partijen aan tafel waarbij, kijkend naar het areaal aan water de EU de kleinste van de 3 is.

Het betekent niet dat het Verenigd Koninkrijk gelijk een heel andere koers gaat varen, immers ook dit land zal haar verplichtingen wat betreft een duurzaam beheer van visbestanden nakomen.

Ook de aanlandplicht zal voor de Britten niet verdwijnen, we moeten niet vergeten dat het V.K. de grote animator is geweest van de huidige aanlandplicht. Maar een aanlandplicht in zijn huidige vorm is zeer de vraag.

Verder zijn er duidelijke zaken te noemen waar het Verenigd Koninkrijk veranderingen ziet. Ten eerste de toegang tot de 12 mijlszone die men wel exclusief wil gaan reserveren voor de eigen vissers. Maar ook de toedeling van quota moet anders nu vloten van andere landen tot wel 75 % van de tijd actief zijn in Britse wateren en andersom niet meer dan 30-35 %.

Het Noorse ministerie gaf wel aan dat een visserijovereenkomst als basis moet hebben dat toegang tot elkaars wateren dan in principe vrij moet zijn. En ook de link: toegang tot de markt in relatie tot toegang tot de wateren is logisch, aldus het hoofd van de Noorse onderhandelingsdelegatie Ann-Kristin Westberg. Ten aanzien van Brexit vindt Noorwegen dat er voor geen van de partijen een vacuüm moet ontstaan. Zaken dienen pas gewijzigd te worden als een overeenkomst ligt.

Referentievloot

Zowel de visserijorganisaties als ook het onderzoeksinstituut maakten melding van de constructieve samenwerking tussen praktijk en wetenschap. Sinds begin jaren 90 wordt er gewerkt met een zogenaamde referentievloot. 23 vaartuigen kleiner dan 24 meter en 14 schepen groter dan 24 meter die jaarlijks hun data over alle visserijactiviteiten beschikbaar stellen om zodoende een zo getrouw mogelijk beeld van ontwikkelingen op zee in kaart te brengen.

Het zwaartepunt ligt hierbij op de economisch belangrijkste soorten en veel minder op de onbelangrijke bijvangstsoorten. Meermalen vielen de woorden: 'trust' en 'responsibility'; vertrouwen en verantwoordelijkheid. Het is een bekend gegeven dat Noorwegen vindt dat zij het visserijbeheer heel goed op orde heeft. Dat willen ze ook graag aan anderen duidelijk maken.

Tenslotte kregen we in de vorm van een presentatie inzicht in toezicht en controle van het Fiskeridirectoraat dat hiervoor verantwoordelijk is. In Noorwegen vindt, naast administratieve processen, vooral fysiek toezicht plaats op zee. Daarvoor zijn op volle zee 13 controleboten beschikbaar, waarvan 5 uitgerust met een helikopterdek.

De komende jaren worden een aantal van deze boten vervangen, hiermee is een bedrag van meer dan 200 miljoen euro gemoeid. Ook werden uitkomsten van controleactiviteiten gedeeld: In de Noordzee en Noorse zee waren in 2016 1.767 inspecties uitgevoerd. Hierbij werden 303 waarschuwingen uitgedeeld en werden 52 zaken voor vervolging aanhangig gemaakt bij de politie. Hiervan waren 20 buitenlandse schepen.

Conclusie

Voor de visserij op de Noordzee staat in verband met de Brexit een turbulente periode voor de deur. Het was daarom een leerzame trip. Uit alles valt op te maken dat in die context het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen heel dicht tegen elkaar aan willen gaan schuren. Aan ons binnen het resterende deel van de EU en dus ook aan VisNed de opdracht om niet alleen alert te blijven en onze punten voortdurend te benoemen maar ook vooral eenheid te tonen.

Our Ocean Conferentie legt vinger op zere plek

Op initiatief van de Obama-regering is 3 jaar geleden een serie van conferenties over bescherming van oceanen begonnen onder de naam 'Our Oceans.' Gisteren en vandaag was de vierde Our Oceans conferentie, dit keer georganiseerd door de Europese Unie, met Malta als locatie. Vanuit VisNed waren Pim Visser en Geert Meun erbij. Het leerde hen dat er enorme problemen zijn rondom vervuiling van de Oceanen, problemen die wij in het relatief schone Nederland niet zo erg op ons netvlies hebben.

De Oceanen omvatten 70% van de aarde. De oceanen zijn essentieel voor zuurstof-voorziening, CO₂ neutralisatie en natuurlijk voedselvoorziening. Toch worden ze niet duurzaam gebruikt. Er is onnoemlijk veel afval in zee. Er komt elk jaar 8 miljoen ton aan plastics in zee bij. Alle plastic die sinds 1940 in zee terecht zijn gekomen vinden we ergens nog terug. Tijdens de conferentie werd diverse keren het statement gemaakt dat er in 2050 meer plastics in de oceanen drijven dan vissen zwemmen. En niet omdat - zoals veel NGO's beweren - de zeeën dan zijn leeggevestigd.

Integendeel. De hoeveelheid afval en plastics in de oceanen heeft dan ongekende vormen aangenomen.

Vissen kunnen geen onderscheid meer maken tussen microplastics en algen, dus microplastics komen in hun voedsel. Dat zijn alarmerende berichten. In ons deel van de wereld, zeker op onze Noordzee hebben we er niet zo veel erg in. Onze Beach Clean up, hoe nuttig ook, levert in twee weken 10 ton afval op. Dat halen ze in Mumbai in 10 minuten op, en dat dag in dag uit.

Maar er zijn meer bedreigingen. Overbevissing is wereldwijd een probleem, zeker omdat er veel illegale visserijen zijn. Ook daar hebben wij niet veel erg in bij ons, maar wereldwijd is dit een belangrijk onderwerp. Dit houdt ook verband met het gegeven dat 2/3 van de oceanen niet onder jurisdictie van landen valt. Een voorbeeld: Kenia verliest 100 miljoen dollar per jaar door illegale visserij in haar wateren.

Our Ocean is een mega evenement. De Britse Prins Charles hield een inspirerende key-note speech. Hij wees ons op de verantwoordelijkheid die wij allemaal hebben. Een verantwoordelijkheid voor de generaties die na ons komen. Dat spreekt VisNed, als koepel van familiebedrijven, zeer aan. Tijdens de conferentie kwamen veel vertegenwoordigers van landen, multinationals en maatschappelijke organisaties aan het woord die zich in de vorm van geld (bijv. Europese Unie voor de komende 2 jaar € 560 miljoen) en maatregelen committeerden aan afspraken om de vervuiling van de oceanen tegen te gaan. De conferentie werd afgesloten door de vicevoorzitter van de Europese Commissie Frans Timmermans.

Wat betekent dit voor VisNed?

Noblesse s'oblige. Adeldom verplicht. En zo is dat. Wij weten hoe het moet. Wij moeten gids zijn in dit dossier. Dat wordt van ons verlangd, door politici en de maatschappij. Daarom moeten wij ons aansluiten bij goede initiatieven om illegale visserijpraktijken wereldwijd uit te bannen. Daarom moeten wij ons aansluiten bij initiatieven om micro plastics te verbannen, want dat bedreigt het imago van ons gezonde natuurproduct.

Daarom ook moeten we als VisNed volle vaart doorgaan met de projecten waarin we al participeren, zoals Fishing for Litter en de Green Deal voor afvalinzameling. We moeten naar 100% recycling van netten streven. Dat moet in vijf jaar te bereiken zijn. Het is gewoon een kwestie van 'willen' en 'kleine moeite'.

We moeten de Oceanen (en in ons geval de Noordzee) superschoon houden, want wij vangen een natuurproduct dat daar in het schone water moet zwemmen en daar zijn eigen voedsel moet vinden (en geen plastic dus). We zijn al een flink stuk op weg met onze Green Dealplannen. VisNed gaat daar enthousiast mee door en, ondanks dat we in Europa koploper zijn waar het gaat om het opvissen en aan land brengen van afval, doen we er een schepje bovenop. Het begint met bewustwording in de sector, zodat onze visserij de schoonste, afvalvrije visserij van West-Europa wordt. Daarin hebben we nog een weg te gaan, maar het kan wel! Gewoon een kwestie van (de juiste) mentaliteit en simpelweg de goede dingen doen. Dat is dan ook het motto waar VisNed de komende periode mee op pad gaat.

VisNed pleit ervoor PAP's gelijk te laten lopen met andere peildata

PO's zijn niet zomaar 'clubjes', het zijn officieel door de EU erkende instituties. In 2013 is het visserijbeleid veranderd, de marktordening aangepast en is het EFMZV in het leven geroepen. In elk van deze verordeningen is een speciale plek ingeruimd voor de PO's. De Markt Adviesraad is een nieuwe Advisory Council (AC) die adviseert over aanvoorzaken, handel en verwerking en consumentenbelangen. Zij wilde halverwege een planperiode de balans opmaken en organiseerde daartoe vorige week een seminar in Brussel.

De nadruk van het seminar lag op aanvoorzaken, met een link naar de andere twee werkkterreinen. In de ochtend werd het formele speelveld van de Gemeenschappelijke Marktordening verkend door vertegenwoordigers van de Europese Commissie.

Daarna was het 's middags aan de PO's om hun ervaringen te delen over het werken met Productie en Afzetprogramma's (PAP's). Een door VisNed gesignaleerd probleem is dat PAP's in het najaar gemaakt moeten worden, terwijl de quota in december bekend worden. VisNed heeft er daarom voor gepleit PAP's gelijk te laten lopen met andere peildata, dus van 1 februari t/m 31 januari.

Grote verschillen tussen PAP's

In Frankrijk kennen de PO's via hun PAP een breed aandachtgebied met een staf aan mensen die invulling geven aan een veelheid aan projecten op allerlei gebied. Daar heeft de overheid ervoor gekozen om het bedrijfsleven via de PO's heel veel zelf te laten invullen. Die overheid zorgt ook voor de bijbehorende EFMZV-financiering.

In Denemarken werkt het vergelijkbaar en in Italië is de aquacultuur-PO vooral bezig met goede voorlichting en promotie. In Nederland gebruiken wij de PAP als een soort 'quotumplan'. We borduren daarbij erg voort op de jarenlange ervaring met werkplannen en de opvang- en doordraairegeling. Alle andere initiatieven komen niet planmatig naar voren, maar meer ad-hoc met daarbij behorende (relatief ongeplande) openstellingen van het EFMZV. Die werkwijze is niet persé slechter of beter, maar gewoon anders.

Daarnaast zijn er veel landen waar de PAP's niet meer dan een stuk papier zijn. Het seminar was in dat verband een eye opener. De Europese Commissie komt met een website die PO's beter op weg helpt in dit ingewikkelde woud van regels. Ook zijn er twijfels of de in totaal 295 PO's in Europa wel allemaal bereikt worden en weten wat er van hen verwacht wordt. In elk geval is van een gelijk speelveld geen sprake en moet er nog heel wat werk gedaan worden door de Europese Commissie, de lidstaten en de PO's om tot dat te realiseren.

Hoe verder?

Een Productie en Afzet Programma (PAP) zou meer kunnen zijn dan een papieren tijger en een kapstok voor een beleids- en werkplan kunnen zijn. De PO's kunnen dan hun plannen voor het komende jaar en de middellange termijn daarin opnemen en hun werkkkracht en financiële budget daarop aanpassen. Voor de overheid levert dat een perfect instrument op om te zwaluwstaarten met het operationele plan van het EFMZV, het Europese Visserijfonds. Hierover gaan we binnen VisNed en met de overheid het gesprek aan. Voor 2018 is het plan al gemaakt, dus

we hebben mooi de gelegenheid ons te richten op 2019, het jaar waarin de Britten de EU verlaten en de aanlandicht een grote realiteit gaat worden. Dat mogen we best een uitdaging noemen!

VisNed roept op tot integraal denken over de drie E's: Energie, Eiwit en Ecologie

VisNed ziet een radicale verandering van het Noordzeegebruik. Het menselijk gebruik kende tot voor 100 jaar drie hoofdfuncties: vissen, handelsvaart en oorlog voeren over de eerste twee onderwerpen. Daar zijn in de loop der jaren wel heel veel functies bij gekomen. Niet in de laatste plaats die van Natuur. Nu staan we aan de vooravond van een revolutie. Er komt een nieuwe hoofdfunctie: Vernieuwbare Energie.

In een sessie tijdens het festival Springtij op Terschelling vertelde Pim Visser dat VisNed dat als politieke realiteit aanvaardt. Wel is VisNed van mening dat deze verandering niet weg neemt dat de visserij een volwaardige plek moet krijgen in die nieuwe werkelijkheid. Dat vraagt iets van de visserij. Er hoort een andere vloot bij, qua aard en omvang. Dat vraagt om innovatie. Maar het is vooral belangrijk dat we integraal gaan denken over de drie E's van de Noordzee: Energie, Eiwit en Ecologie. Drie hoofdonderwerpen waar een goed evenwicht in gevonden zal moeten worden. En daar moeten we haast mee maken, want de ontwikkelingen gaan supersnel!

Het festival Springtij op Terschelling is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot het belangrijkste duurzaamheidsevenement van Nederland. De energietransitie stond daar natuurlijk prominent op de agenda. Dit jaar kende het forum maar liefst 500 deelnemers, van banken tot overheden, tot wetenschappers en studenten, tot politici, tot bedrijfsleven en natuurlijk NGO's. Omdat VisNed zo prominent deelneemt in allerlei projecten over ruimtegebruik op zee was Pim Visser uitgenodigd mee te doen aan een sessie over de Noordzee.

Sectorraad maakt zich hard voor aanpassen voorstel I en M over nieuwe bemanningsvoorschriften

Er wordt al heel lang gesproken over nieuwe bemanningsvoorschriften voor de zeevisserij. Het voorstel dat het Ministerie van I en M deze zomer heeft opgesteld is besproken in de Sectorraad Visserij, en afgelopen dinsdag in een formeel overleg met beleidsambtenaren van I en M. VisNed-voorzitter Maarten Drijver was daarbij en zag voortgang, maar is ook teleurgesteld over twee belangrijke zaken. Vooral waar het de wens van I en M betreft om diploma's te eisen voor schepen groter dan 12 meter en waar het gaat over de basis-veiligheidsstraining.

Wat is een klein vaartuig?

Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu (waar ILT, voorheen Scheepvaartinspectie, en bemanningswetgeving onder valt) is een voorstel om diploma's te eisen voor schepen groter dan 12 meter. De sector wil die grens graag op 15 meter gesteld hebben. Uiteraard wel op een manier die veilig varen bevordert. Dus geen vrijheid blijheid onder de 15 meter.

Wat VisNed betreft is voor schepen onder de 15 meter een serieus diploma nodig en boven de 15 meter een meer uitgebreid diploma. Dat is ook wel logisch, want als je een hobbyzeilboot bestuurt wordt een vaarbewijs gevraagd en nu kan iedereen zonder enig papier met een visserijvaartuig de zee op.

Basis-veiligheidstraining

VisNed wil een goede training specifiek gericht op de visserij, en geen algemene training die vooral nuttig is voor de koopvaardij. I en M wil dat onderscheid nog niet maken.

Verder wil I en M dat er qua bemanning en daaraan verbonden eisen hard onderscheid gemaakt wordt tussen 'varen' en 'vissen'. Dat komt het meest tot uiting in het varen en vissen door trawlers voor de Afrikaanse kust. De twee ministeries, EZ en I en M wijzen hier naar elkaar en kaatsen ieder voor zich de bal terug. Maar duidelijkheid komt er niet. Al meer dan vijf jaar wordt aandacht gevraagd in Den Haag en in Brussel bij DG Mare en al even lang kijkt iedereen weg.

Kortom: Er is nog verder overleg nodig om tot een goede oplossing te komen. Wij hopen wel dat er nu heel binnenkort overeenstemming is, zodat er nieuwe wetgeving wordt vastgesteld met bemanningsvoorschriften die goed zijn toegesneden op de moderne visserijpraktijk. Wordt vervolgd...

Voortgang RI&E voor kotters

Het moet voor visserijondernemers mogelijk zijn om eind dit jaar met behulp van een digitaal hulpmiddel een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) op te stellen. Ze kunnen op die manier voldoen aan de wettelijk verplichting die voortkomt uit de Arbowet.

Zoals in juli al in deze Nieuwsbrief gemeld, is iedere visserijondernemer verplicht deze RI&E op te stellen. De Sectorraad Visserij heeft een werkgroep in het leven geroepen waarin VisNed deelneemt om samen met het bedrijf Visiefit een hulpmiddel te ontwikkelen dat ondernemers helpt de RI&E digitaal op te stellen. De RI&E zelf is een belangrijk hulpmiddel om de veiligheid aan boord en het veiligheidsbewustzijn van ondernemer en bemanning te vergroten.

Op woensdag 27 september is de werkgroep door Visiefit bijgepraat over de laatste ontwikkelingen en wordt input geleverd zodat de RI&E zoveel mogelijk inspeelt op de omstandigheden in de praktijk. Visiefit heeft daarom ook eerder dit jaar al een aantal verschillende schepen bezocht om te ervaren hoe een en ander in zijn werk gaat.

Het is de bedoeling dat eind dit jaar de digitale RI&E klaar staat om in te vullen, zodat ondernemers de situatie aan boord van hun eigen schip kunnen doorlopen. Na het invullen volgt automatisch een plan van aanpak afhankelijk van de ingevulde informatie.

Zodra de RI&E beschikbaar komt voor de ondernemers zult u verdere informatie ontvangen.

Onderzoeksprogramma garnalenvisserij eindelijk van start?

Op vrijdag 22 september vonden twee bijeenkomsten plaats waarbij de sector, overheid (EZ) en onderzoekers spraken over de geplande onderzoeken naar de bodemimpact en selectiviteit van de garnalenvisserij. Hoewel de onderzoeksvoorstellen reeds in 2016 opgesteld zijn, is er nog geen concrete invulling gegeven aan het onderzoek naar de bodemimpact. We hopen dat het onderzoek naar selectiviteit in januari 2018 van start kan gaan. Beide onderzoeken vormen belangrijke bouwstenen ter onderbouwing van een duurzame garnalenvisserij.

In 2016 is vanuit de garnalensector gewerkt aan een lange-termijn onderzoeksprogramma voor de garnalenvisserij. Hierin zijn drie onderzoeksvragen opgesteld met betrekking tot (1) bodemimpact, (2) selectiviteit en (3) overleving. De onderzoeken moeten inzicht geven in (duurzame) ontwikkelingen van de garnalenvisserij in het kader van N2000 (gesloten gebieden) en de problematiek van de aanlandplicht.

Bodem-impact garnalentuig

Het overleg werd door het Ministerie van Economische Zaken georganiseerd om van gedachten te wisselen hoe het onderzoek opgezet kan worden en wat de cruciale vragen zijn die beantwoord dienen te worden. Het onderzoek moet invulling geven aan eerder, mislukt, onderzoek naar de bodemimpact van het garnalentuig en trachten aan te tonen dat er geringe tot geen bodemimpact veroorzaakt wordt door garnalenvisserij. Het is belangrijk onderzoek voor de onderbouwing voor het verkrijgen van een langjarige NB-wet vergunning voor diverse garnalenvissertechnieken waaronder het traditionele garnalentuig, de Seewing en de garnalenspuls.

Op 4 december zal het ministerie een kennissessie voor belanghebbenden organiseren waarin dit aan de orde komt. Ook zullen de verschillende partijen (NGOs, sector en overheid) hun kennisvragen en doelstellingen kunnen delen. De sessie moet er in ieder geval voor zorgen dat alle partijen zich aan dit onderzoek en onderzoeksvragen committeren. Hierdoor zal de start van het onderzoek nog verder uitgesteld worden wat mogelijk gevolgen heeft voor het niet behalen van gemaakte afspraken binnen VIBEG. Het ministerie van Economische Zaken moet naar onze mening helder communiceren dat de sector hiervoor niet verantwoordelijk is.

Garnalenspuls-selectiviteit

Dit onderzoek is gericht op het aantonen en verbeteren van de selectiviteit van het pulstuig voor garnalen. Het tweejarig onderzoek kent een nulmeting en een innovatiecomponent. De nulmeting moet de verschillen in selectiviteit tussen het garnalenspulsstuig volgens de huidige

technische vereisten en het traditionele tuig inzichtelijk maken. Daarom zijn er ook traditionele vissers gevraagd om mee te werken aan het onderzoek.

Wageningen Marine Research heeft de deelnemende schippers (puls) uitgenodigd voor een voorbereidend overleg waarin het onderzoek en de voorwaarden voor deelname zijn besproken. Het werd al snel duidelijk dat er nog grote verschillen in opvatting zijn tussen wetenschap, sector en overheid met betrekking tot de werkbaarheid van het voorgestelde onderzoek. Op 12 oktober zullen sector en WMR verder praten over de praktische invulling zoals het opzetten van een "visplan" en het verzekeren van een temporele (seizoenen) en ruimtelijke dekking van de visgebieden.

VisNed had graag gezien dat de onderzoeken eerder van start waren gegaan. De drie voorstellen zijn al geruime tijd geleden ingediend, maar er is door het Ministerie van Economische Zaken laat of nog geen verdere invulling aan het project gegeven.

Ook is nog onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het onderzoek naar overleving. Het ministerie geeft aan niet geheel te weten wie er intern nu verantwoordelijk is voor dit dossier. VisNed vreest dat dit onderzoek nooit op tijd aanbesteed zal worden en dat resultaten niet voor 2019 klaar zullen zijn.

Buitenlandse opvarenden, wat betekent dit juridisch?

In de Sectorraad Visserij overlegt VisNed met de NVB, de Trawlersector en de vakbeweging over onze belangen op arbeidsbeleid. We hebben het daar over opleidingszaken en veiligheid maar deze keer ook over de gang van zaken rond buitenlandse bemanningsleden. En dat blijkt niet eenvoudig.

Zo moet bijvoorbeeld voor opvarenden van buiten de EU door de eigenaar van het schip een tewerkstellingsvergunning worden aangevraagd. Zonder die vergunning kan de overheid een boete opleggen en in geval van een ongeval kan er zomaar een nare (juridisch) situatie ontstaan.

Ook blijkt de verhouding met de bemiddelings- of uitzendbureaus ingewikkeld en niet even duidelijk. Ook niet voor de bureaus zelf. Vragen als: "wie is de werkgever van deze werknemer?", "wie moet belasting en premies inhouden en afdragen?", "hoe verhoudt zich dit tot de maatschap?", "is er een arbeidsovereenkomst?"; "is deze werknemer aangemeld bij de Vereniging tegen Zee risico?"; "is voor deze werknemer medisch zorg verzekerd (bij Anker in Groningen)?" en nog veel meer.

Deze vragen worden in eerste instantie gesteld bij opvarenden van buiten de EU. Maar ook bij werknemers binnen de EU is dat van belang. En let daarbij op onbedoelde en ongewenste consequenties: als aan boord naast de maatschapvisser ook sprake is van (buitenlandse) werknemers, gaat een heel ingewikkeld arbeids- en rusttijdenregime gelden.

Kortom: als u met buitenlandse opvarenden werkt, zoek dan bij voorkeur binnen de EU en laat uw maatschap situatie (juridisch correct) in stand! En zorg dat u goed voorgelicht bent.

In Visserijnieuws van vandaag staat een uitgebreid artikel van de hand van Ment van der Zwan en wij dringen er op aan hiervan kennis te nemen. Neem in geval van vragen gerust contact op met het VisNed-secretariaat.

Nieuwe wijziging Vibeg gebied Rottum I Oost op komst

Na de wijziging afgelopen juni vanwege de positie van Duitse garnalenvissers stelt het ministerie van Economische Zaken voor het gebied Rottum I Oost opnieuw te wijzigingen. Dat blijkt nu het de Nederlandse overheid duidelijkheid heeft verschaft over de begrenzing van het Eems-Dollard verdrag.

Nu de exacte grenzen van het Eems-Dollard verdragsgebied, op basis van de Duitse begrenzing, zijn bepaald kan er duidelijkheid ontstaan over de afbakening van Rottum Oost zone I. Die wordt in de nieuwe situatie dusdanig bepaald dat het voor Duitse (vlag)vissers niet meer mogelijk is het gesloten gebied te mogen bevissen.

Door deze wijziging wordt voorgesteld een deel van het eerder opengestelde gebied dus weer gesloten voor visserij op basis van het Toegang Beperkende Besluit Noordzeekustzone. Hiermee wordt zoveel mogelijk teruggekeerd naar de eerdere situatie met uitzondering van de gebieden die voor Duitse vissers bevisbaar bleken op basis van het Eems-Dollard verdrag. Op deze manier is duidelijkheid en een gelijk speelveld ontstaan voor alle vissers in het gebied. Ongetwijfeld zal dit leiden tot reacties vanuit de sector waarna definitieve vaststelling plaats vindt.

Daarom is nog niet bekend wanneer de nieuwe begrenzing ingaat, uiteraard zullen wij u daarover informeren.

PAP-regeling schol wordt verhoogd

De PAP-commissie schol volgt de aanvoer en marktontwikkelingen van schol in Nederland en de landen rond de Noordzee. De aanvoer in de afgelopen periode in Nederland zag er, in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, als volgt uit:

Aanvoer en prijsvorming schol in Nederland**				
	2016		2017	
weeknr.	Aanvoer	Gemiddelde prijs	Aanvoer	Gemiddelde prijs
30	1.151 ton	€ 1,54	973 ton	€ 2,00
31	774 ton	€ 1,67	818 ton	€ 2.02
32	841 ton	€ 1,79	909 ton	€ 1,97
33	1.232 ton	€ 1,72	926 ton	€ 1,94
34	1.297 ton	€ 1,70	1.007 ton	€ 1,92
35	1.292 ton	€ 1,75	1.130 ton	€ 1,91

36	1.379 ton	€ 1,78	1.022 ton	€ 1,99
37	1.460 ton	€ 1,77	733 ton	€ 2,12
38	1.377 ton	€ 1,71	947 ton	€ 2,02
39	1.001 ton	€ 1,79	937 ton	€ 2.12

** zonder Breskens en Den Oever.

In vergelijking met vorig jaar ligt de aanvoer van schol de laatste weken duidelijk lager. Dit heeft verschillende oorzaken:

- De gemiddelde weekvangsten van de 'echte' scholvissers liggen lager dan voorgaande jaren.
- Er zijn minder Nederlandse kotters omgeschakeld naar schol.
- Diverse vlagkotters hebben de zgn. tongnetten al ingestoken. Dat betekent meer mix-visserij.
- Er zijn meer stormachtige weersomstandigheden.

PAP-regeling

Mede gezien het bovenstaande heeft de PAP-schol-commissie besloten de regeling van 110 % te verhogen naar 120 %. Hierdoor ziet de regeling voor de 4-weekse periode, die maandag as. 9 oktober ingaat (voor de weken 41 t/m 44), er als volgt uit:

- Een vaartuig met een basiscontingent schol tot 500 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 120 ton schol aanvoeren;
- Een vaartuig met een basiscontingent schol van 500 tot 1.000 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 138 ton schol aanvoeren;
- Een vaartuig met een basiscontingent schol van meer dan 1.000 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 156 ton schol aanvoeren.

Let op:

- Bovenstaande regelingen gelden ook voor de visserij in het Skagerrak.
- Vaartuigen die bovengenoemde maximale hoeveelheid voor de 4-weekse periode overschrijden worden geconfronteerd met een extra heffing van € 1,00 per kg schol.

Benutting visquota 2017

Hieronder het benuttingsoverzicht van de uitputting van de belangrijkste quota. Peildatum is 4 oktober 2017, dit zal betekenen dat het de aanvoer betreft tot en met week 37 van dit jaar.

In de cijfers 2017 is nog niet verwerkt de 10 % bij de soorten tong, schol en Noorse kreeft die meegenomen worden uit 2016. (In de cijfers 2016 zitten wel de soorten waarvan 10 % uit 2015 is meegenomen).

Ter vergelijking ook het overzicht van de benutting van de quota per 13 oktober 2016, dat is de aanvoer tot en met week 38.

De ruil Noorse kreeft is nog niet tot stand gekomen. Dit is geen probleem, er is in andere landen voldoende kreeft beschikbaar om dit quotum weer ruim in de plus te krijgen.

Vissoort:	2017 (04-10-2017)			2016 (13-10-2016)		
	Quotum:	Vangst:	Benutting:	Quotum:	Vangst:	Benutting
Tong	11.483	6.729	59 %	10.338	6.719	65 %
Schol	49.293	23.772	47 %	57.505	24.669	47 %
Kabeljauw	2.150	526	24 %	2.226	1.135	51 %
Wijting	832	511	59 %	638	478	75 %
Tarbot/Griet	2.613	1.976	61 %	2.530	2.157	85 %
Schar/bot	0	0	0 %	11.421	3.189	28 %
Tongschar	704	224	32 %	789	307	39 %
Langoustines	1.119	1.321	118 %	1.708	1.245	73 %
Rog	215	177	82 %	206	189	92 %

PO-maatregelen:

In 2017 hebben de Nederlandse PO's in CVO-verband maatregelen genomen om de benutting van een aantal nationale quota zo duurzaam mogelijk te maken en om vroegtijdige sluiting van deze quota te voorkomen. Voor zeebaars gelden door de overheid ingestelde maatregelen. Het totaaloverzicht:

PAP-regeling schol:

Een vaartuig met een basiscontingent schol tot 500 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 120 ton schol aanvoeren,

Een vaartuig met een basiscontingent schol van 500 tot 1.000 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 138 ton schol aanvoeren,

Een vaartuig met een basiscontingent schol van meer dan 1.000 ton mag in de 4-weekse periode week 41 t/m 44 maximaal 156 ton schol aanvoeren.

Rog: De maximaal aan te voeren hoeveelheid per vaartuig per week of reis langer dan 7 dagen is door de PO's vastgesteld op **125 kg** doorgewicht. De minimum maat is 55 cm. Aanvoer van rog kleiner dan 55 cm en/of meer dan 125 kg is verboden en de PO's hebben een extra heffing van **€ 5,00 per kg** ingesteld voor overtredingen. Deze maatregel geldt niet voor het Skagerrak.

Tarbot, griet: De maximaal aan te voeren hoeveelheid tarbot/griet per vaartuig per week of reis langer dan 7 dagen is door de PO's vastgesteld op **800 kg** doorgewicht. Voor deze soorten geldt ook een minimum aanvoermaat van **32 cm** (verbod op aanvoer van tarbot VI < 500 gram, griet III < 400 gram). Bij aanvoer van meer dan 1.000 kg en/of kleiner dan 32 cm/500 gram-tarbot en kleiner dan 32 cm/400 gram-griet wordt een heffing van **€ 10,00 per kg** toegepast. Deze maatregel geldt niet voor het Skagerrak.

Tongschar: voor tongschar geldt een minimum maat van 25 cm waarbij de tongschar van 25 – 27 cm moet worden gesorteerd in een aparte klasse: tongschar IIIb of tongschar IV.

Noorse kreeft: Noorse kreeft valt enerzijds onder Aanlandplicht maar tegelijk mogen ondermaatse Noorse kreeft gediscard worden onder de minimis-regeling, dus feitelijk is er niets gewijzigd t.o.v. vorig jaar. Verder: max. 10% kreeftstaartjes per aanlanding.

Zeebaars: Minimum maat voor zeebaars voor alle vlootsegmenten is 42 cm. Gerichte visserij op zeebaars met sleepnetten en standwant is verboden. Vaartuigen met gesleepte vistuigen (waaronder boomkor, twinrig, borden en fly shoot) mogen vangsten van zeebaars aan boord houden mits deze vangsten per dag niet meer bedragen dan 3 % van het gewicht van de totale vangst. De totale vangst aan zeebaars mag per maand niet meer bedragen dan 400 kg. Nederlandse handlijn- en standwant-vissers zijn in 2017 alleen gerechtigd zeebaars aan te voeren, wanneer zij hiervoor van RVO een vismachtiging zeebaars hebben ontvangen. Daartoe gerechtigde handlijnvisserij mogen op jaarbasis maximaal 10.000 kg zeebaars aanvoeren. Standwantvisserij mogen per maand maximaal 250 kg zeebaars aanvoeren.

Sluitingen: Zeeduivel in Noorse Zone.

Het VisNed-team.